

Leto 1893.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXXIX. — Izdan in razposlan dné 4. avgusta 1893.

(Obsega štev. 123. — 126.)

123.

Ukaz ministerstev za finance in trgovino z dné 30. junija 1893. l.

o izpremembi iskalnice „kocke“ v uradnem abecednem blagovnem spisku k obči colni tarifi za avstrijsko-ogerski colni okoliš.

Porazumno z vdeleženima kraljevo-ogerskima ministerstvoma se besedilo iskalnice „kocke“ v uradnem abecednem blagovnem k obči colni tarifi za avstrijsko-ogerski colni okoliš izpreminja v drugem odstavku (iz plutovine rezane itd.) takó, da odpadejo besede: „ki imajo na eni strani še raskavo škorjo.“ Potemtakem je tudi kocke iz plutovine, ki so rezane na vseh straneh, zacolovati po tarifni številki 228. a s colnim postavkom 1 gl. 50 kr. na 100 kg.

Ta ukaz stopi v moč takoj.

Steinbach s. r.

Bacquehem s. r.

124.

Razglas ministerstva za deželno bran z dné 9. julija 1893. l.

o neki izpremembi v vojnih predpisov I. delu.

Porazumno s c. in k. državnim vojnim ministerstvom se točka 10. §. 147. v vojnih predpisov I. delu razveljavlja in slove naj odslej takó-le:

10. Godbeni gojenci in godbeni mladiči naj se po izpolnjenem 17. letu starosti, ako so do tega časa postali sposobni za vojno službo, potrdijo takoj, v nasprotnem slučaju pa še le, ko postanejo sposobni za vojno službo.

Ladni in strojni mladiči naj se še le po dovršbi šole, in sicer, ako so že dopolnili 17. svoje leto in so postali za vojno službo sposobni, potrdijo t a k o j, sicer pak še le, ko izpolnijo svoje 17. leto, oziroma ko postanejo sposobni za vojno službo.

Ker se pa s tem, da se godbeni gojenci in godbeni mladiči potrdé še le po izpolnjenem 17. svojem letu, oziroma da se ladni in strojni mladiči potrdé po dovršbi šole, še bolj podaljša dolžnost prezentne službe, treba je pri potrdbi takih

oseb postopati kar se dá vestno, in zlasti se ne smé pod nobeno pretvezo potrditi odlašati čez dobo, ko te osebe postanejo sposobne za vojno službo.

Ladni in strojni mladiči, ki so že izpolnili svoje 17. leto in so sposobni za vojno službo, morejo se, ako se iz šole odpravijo zavoljo nezadostnega vspeha, potrditi ob času, ko se iz šole odpravijo.

Welsersheimb s. r.

125.

Razglas finančnega ministerstva z dné 18. julia 1893. l.

o dodatnem dogovoru, sklenjenem z deželnim zastopom vojvodine bukovinske gledé na bukovinski zemljiško-odvezni zaklad.

V nastopnem se razglašá na podstavi člena II. v zakonu z dné 8. avgusta 1891. l. (Drž. zak. št. 142.) in pa na podstavi sklepa deželnega zbora vojvodine bukovinske z dné 19. maja 1893. l. med c. k. finančnim ministrom in deželnim zastopom vojvodine bukovinske gledé bukovinskega zemljiško-odveznega zaklada sklenjeni na dotični glavni dogovor (Drž. zak. št. 161. iz leta 1891.) se nanašajoči dodatni dogovor.

Steinbach s. r.

D o g o v o r,

kateri se je med c. k. državno upravo z ene strani in med deželnim odborom vojvodine bukovinske v imenu deželnega zastopa z druge strani sklenil na podstavi člena II. v zakonu z dné 8. avgusta 1891. l. (Drž. za št. 142.) o povračilu brezobrestnih državnih naprednin, prejetih za službo bukovinskega zemljiško-odveznega zaklada v dobi od 1. dné januarja 1890. leta do konca novembra 1891. l. nad mero trdnih državnih dajatev, ustreznih glavnemu dogovoru (Drž. zak. št. 161. iz leta 1891.).

§. 1.

Po obračunu, ki se je opravil ter bil po obeh strankah pogodnicah priznan za resničnega, je v času od 1. dné januarja 1890. l. do konca novembra 1891. l. iz državnega zaklada za službo bukovinskega

zemljiško-odveznega zaklada nad mero trdnih državnih dajatev, ustreznih glavnemu dogovoru (Drž. zak. št. 161 iz leta 1891.), deželni odbor vojvodine bukovinske prejel brezobrestnih državnih naprednin v skupnem znesku sto in štiri tisoč pet sto tri in štirideset (104.543) goldinarjev 28 kr. a. v.

§. 2.

Deželni sastop vojvodine bukovinske se zavezuje, da bo v §. 1. tega dogovora oznamenjene, za službo bukovinskega zemljiško-odveznega zaklada nad mero trdnih državnih dajatev, ustreznih glavnemu dogovoru (Drž. zak. št. 161 iz leta 1891.), prejete brezobrestne državne naprednine v skupnem znesku sto in štiri tisoč petsto tri in štirideset (104.543) goldinarjev 28 kr. a. v. povrnil državnemu zakladu najkasneje v sedmih letih, počenši z letom 1905. (tisoč devetsto in petim), in to tako, da bo na vsako leto, namreč na leto 1905., 1906., 1907., 1908., 1909., 1910. in 1911. pripadajoče delne zneske po 14.934 gl. 75⁵/₁₀ kr. a. v. oddajal državnemu zakladu najkasneje v enakih četrletnih dekurzivnih obrokih, dospevajočih v omenjenih letih dné 31. marca, 30. junija, 30. septembra in 31. decembra, vsak obrok po tritisoč sedemsto tri in trideset (3.733) goldinarjev 69 kr. a. v.

§. 3.

Ta dogovor se izgotovi v dveh enakoglasnih neolkovanih, s podpisu c. k. finančnega ministra in pa deželnega glavarja ter dveh udov deželnega odbora opravljenih izvodih; eden teh izvodov naj se hrani pri c. k. finančnem ministerstvu, drugi pa pri deželnem zastopu vojvodine bukovinske.

Na Dunaju, dné 18. julija 1893.

C. k. finančni minister:

(L. S.) **Steinbach s. r.**

V Črnovcih, dné 3. junija 1893.

Deželni glavar:

Ivan Lupul s. r.

Nikolaj baron Mustatza s. r.

deželni odbornik.

Ivan Tymiński s. r.

deželni odbornik.

(L. S.)

126.**Ukaz trgovinskega ministerstva
z dné 1. avgusta 1893. l.,**

s katerim se vreja prevoz razpočnih predmetov
po železnica.

I.**Splošna določila.****§. 1.**

Nastopni predpisi se uporabljajo o prevažanju razpočnih predmetov, naštetih pod št. XXXVI. v prilogi *B* k obratnemu pravilniku za železnice po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru z dné 10. decembra 1892. l. (Drž. zak. št. 207.), namreč za:

1. Črni smodnik (strelni in raznosni smodnik) in pa druga strelila, kolikor so ta posebe pripuščena za prevoz po železnicah.

2. Dopuščena raznesila, kolikor so posebe pripuščena v prevoz po železnicah.

3. Patrone za ročno strelno orožje in pa drugo strelivo, ki ima v sebi ali črni smodnik ali pa druga za prevoz po železnicah posebe pripuščena strelila.

(Gotove patrone za ročno strelno orožje in sicer 1. kovinske patrone s tulci, narejenimi samó iz kovine, in 2. patrone, katerih tulci [kozulje] so samo deloma narejeni iz kovine, nadalje vžigalne kapice za kroglje in vžigalne kapice za zrna [flobertska strelivo], so zavezane predpisom, podanim v št. XXXVII., oziroma XXXVII. *a* priloge *B* k pravilniku za železnični obrat z dné 10. decembra 1892. l., Drž. zak. št. 207., ako se izpolnjujejo tamkaj ustanovljeni pogoji.)

4. Ognjarske predmete, kolikor ne obsegajo tvarin, ki so izključene od prevoza po §. 50. *A. 4.*, lit. *a* do *e* [vštevši] v pravilniku za železnični obrat z dné 10. decembra 1892. l. (Drž. zak. št. 207.).

(Ognjarski predmeti iz móčnega prahu in enakih zmesí in pa bengalski šelakovi preparati so zavezani predpisom, podanim v št. XXXVIII., oziroma XLII. priloge *B* k pravilniku za železnični obrat z dné 10. decembra 1892. l., Drž. zak. št. 207., ako se izpolnjujejo tamkaj ustanovljeni pogoji.)

5. Vžigalne vrvice.

(Varnostni zapalniki so zavezani predpisom, podanim v št. IV. priloge *B* k pravilniku za železnični obrat z dné 10. decembra 1892. l., Drž. zak. št. 207., ako se izpolnjujejo tamkaj ustanovljeni pogoji.)

6. Nitroceluloze, sosebno strelni bombaž, kolodijeva volna in piropapir (ako imajo té tvarine vsaj 20 odstotkov vode v sebi), nadalje patrone iz tlačnega strelnega bombaža s parafinovo povlako, kolikor so taki preparati pripuščeni za prevoz po železnicah.

(Stlačeni strelni bombaž z vsaj 15 odstotki vode in strelni bombaž v kosmuljah, in pa kolodijeva volna, ako imata oba ta 35 odstotkov vode, zavezani so predpisom, podanim v št. XXXIX., oziroma XL. priloge *B* k pravilniku za železnični obrat z dné 10. decembra 1892. l., Drž. zak. št. 207., ako se izpolnjujejo tamkaj ustanovljeni pogoji.)

7. Raznosna vžigala, kakor raznosne kapice (raznosne vžigalne kapice) in podkopna vžigala, ki se spravljajo v delovanje z elektriko ali z drganjem.

§. 2.

V §. 1. našete predmete bode, ako je njih prevoz po železnicah spojen s kakim posebnim pristopom, trgovinsko ministerstvo imenovalo železniškim upravam, oznamenjujoč dotično fabriko in priznanjujoč jim določila o njih pakovanju.

§. 3.

Trgovinsko ministerstvo si pridržuje, da bo za tiste železnične kose, kjer ne vozijo čisti blagovni vlaki in kjer tudi ni priložnosti, uvesti čiste blagovne vlake v občasnem razdobju, na predlog dotične uprave izreklo, da je razpočno blago izključeno od prevoza po železnici.

§. 4.

Predpis o prevažanju vojaščine po železnicah (v četrti izdaji l. 1892.) se ne ruši s pričujočim ukazom, in gledé razpočnega blaga, katero oddaja v prevožno vojaško upravo, veljajo samó in edino določila navedenega vojaškega predpisa.

§. 5.

V §. 1. našeti razpočni predmeti se v prevoz po železnicah vzprejemajo po nastopnih pogojih, kolikor za pošiljatve zasebnikov na vojaško upravo, nadalje za posamezne vrste ali pa železnične postaje ne veljajo ali se ne izdado od slučaja do slučaja posebni predpisi.

II.

Pakovanje.

§. 6.

Gledé pakovanja veljajo nastopna določila:

1. (1) Črni smodnik (strelni in raznosni smodnik) in druga v prevoz po železnici pripuščena strelila se morajo, ako za poslednja v pripustilnem izrecilu niso podani posebni predpisi, zapakovati v goste, prahu ne prepuščajoče, tkane vreče (močnati preparati v dvojnate, tkane ali goste usnjene vreče) in vrhu tega v lesene sode, zaboje ali kovinske posode. Tudi je moči uporabljati sode, narejene iz več plasti prav močne in toge pokoščene lepenke, (tako zvane američanske sode).

(2) Ako se uporabljajo leseni sodje, morajo biti dobro načepljeni in na vnanjem obodu vsakega dna imeti vloženi obroči, pritrjeni s tremi dobro pocinjanimi žreblji (svorniki). Tudi poslednja obroča na obeh koncih sode (glavna obroča) je pritrčiti vsakega s tremi takimi žreblji, obroče trebušnike pa podpreti vsakega s tremi na končne obroče se opirajočimi kosi obročev. Žreblji ne smejo štrleti znotraj v sod. Zaboji se morajo tesno zbiti in njih stene biti spojene s tako zvanimi kljukami. Pokrove je treba priviti z vijaki.

(3) Shranke morajo zunaj imeti razločno in natančno oznamenilo vsebine, n. p. „Strelni smodnik (črni smodnik)“, „raznosni smodnik (črni smodnik)“ itd. Pri uvoznih in prehodnih pošiljativah je treba povedati tudi imé ali firmo narejnika.

2. Za dopuščena raznesila veljajo ta-le pravila:

a) Ta raznesila se smejo spravljati v promet samó v tistih oblikah, ovojih in v takih pakovalih, ki so predpisani za vsako posamezno vrsto v pripustilnem izrecilu.

b) (1) Posode, v katere se zapakujejo dopuščena raznesila, morajo se zunaj opremiti z nalepko, obsegajočo razločno in natančno oznamenilo preparata in vrste, in pa ime ali firmo narejnika, oznamenilo fabrike, nadalje datum in številko ministerstvenega dovolila za prevoz in na posled datum nareje. To nalepko je na vnanji strani vsake v prevoz namenjene posode namestiti takó, da se mora raztrgati, ako se posoda odpre. Naposled mora vsaka posoda imeti na zaporí razločno izraženo fabriško plombo.

(2) Omenjeni plakati in odtiski plomb se bodo železničnim upravam priobčevali od slučaja do slučaja, kadar se dodelí dovolilo prevoza.

c) Na vnanjo stran pokrova se mora tako, da bôde v oči, na vsaki pakovalni posodi namestiti kratko podučilo, kakó je posodo odpirati in zapirati.

3. (1) Patrone za ročno strelno orožje je najprej po partijah trdno zapakovati v kartone iz toge lepenke takó, da se v kartonih ne morejo premikati. Posamezne kartone je potém trdno zapakovati tesnó drugega poleg drugega in drugega nad drugim v dobro delane, teži vsebine primerno močne lesene zaboje ali bečve, katerim so stiki takó zadelani, da ni mogoče, da bi se kaj raztreslo, in kateri nimajo krog sebe železnih obročev ali vezí. Namesto lesenih zabojev ali bečev je moči tudi uporabljati sode, narejene iz več plasti prav močne in toge pokoščene lepenke, (tako zvane američanske sode). Zaboji se ne smejo zabijati s železnimi žreblji.

(2) Teža patron, v eni shranki zapakovanih, ne smé presegati 60 kg, kosmata teža shranke pak ne 90 kg.

(3) Shranke morajo imeti razločen tiskan ali šabloniran napis „Patrone za ročno strelno orožje, nabite z“.

(4) Za pošiljatve drugačnega streliva se o pripustnosti izbranega pakovala in pa o največinski teži shranek odločuje od slučaja do slučaja.

4. (1) Ognjarske predmete je trdno zapakovati v lesene, trajne in teži vsebine primerne močne zaboje ali bečve, katerim so stiki tako zadelani, da ni mogoče, da bi se kaj raztreslo, in kateri nimajo krog sebe železnih obročev ali vezí. Namesto lesenih zabojev ali bečev je moči tudi uporabljati sode, narejene iz več plasti prav močne in toge pokoščene lepenke, (tako zvane američanske sode).

(2) Kosmata teža ene shranke ne smé presegati 90 kg.

(3) Shranke morajo imeti razločen tiskan ali šabloniran napis „Ognjarski predmeti“.

5. (1) Vžigalne vrvce je trdno zapakovati v lesene, trajne in teži vsebine primerno močne zaboje ali bečve, katerim so stiki tako zadelani, da ni mogoče, da bi se kaj raztreslo, in kateri nimajo krog sebe železnih obročev ali vezí. Namesto lesenih zabojev ali bečev je moči uporabljati tudi sode, narejene iz več plasti prav močne in toge pokoščene lepenke, (tako zvane američanske sode).

(2) Teža v eni shranki zapakovanih vžigalnih vrvec ne smé presegati 60 *kg*, kosmata teža shranke pak ne 90 *kg*.

(3) Shranke morajo imeti razločen tiskan ali šabloniran napis „Vžigalne vrvice“.

6. (1) Nitroceluloze, sosebno strelni bombaž, kolodijevo volno in piropapir je trdno v lesene, trajne in teži vsebine primerno močne zaboje ali bečve, kateri nimajo krog sebe železnih obročev ali vezí, zapakovati tako, da se vsebina ne more drgati. Namesto lesenih zabojev ali bečev je moči tudi uporabljati sode, narejene iz več plasti prav močne in toge pokoščene lepenke, (tako zvane amerišanske sode). Shranke se né smejo zabijati sè železnimi žreblji.

(2) Patrone iz tlačenege (mletega) strelnega bombaža, opremljene s parafinovo povlakom, treba je, preden se denejo v shranke, s trdnim ovijalom iz papirja združiti v pakete.

Te patrone, kakor tudi strelni bombaž in drugačne nitroceluloze ne smejo imeti niti vžigal, niti sméjo s temi biti zapakovane v isti shranki ali v istem vozu. Strelni bombaž in pa drugačne nitroceluloze morajo biti zapakovane v shranke, ki ne prepuščajo vode.

(3) Kosmata teža sè strelnim bombažem ali drugačno nitrocelulozo napolnjenih shranek ne smé presegati 90 *kg*, kosmata teža shranke pak, obsegajoče patrone od strelnega bombaža, ne 35 *kg*.

(4) Shranke morajo po tém, kakor je njih vsebina, imeti razločen tiskan ali šabloniran napis „Strelni bombaž“ ali „Patrone od strelnega bombaža“ itd.

7. Raznosna vžigala, to je raznosne kapice (raznosne vžigalne kapice) in podkopa vžigala, ki se spravljajo v delovanje z električno ali drganjem.

a) Raznosne kapice, raznosne vžigalne kapice.

1. (1) Raznosne kapice (raznosne vžigalne kapice) je drugo poleg druge z odprtino navzgor v močne pločevinske shranke, katerih ne smé nobena imeti nad 100 kosov, zapakovati takó, da se posamezne kapice nikakor ne morejo premakniti ali geniti, tudi ako bi se stresnile.

(2) Prazen prostor v posameznih kapicah in med njimi je pustiti prazen, in oni del shranke, ki ostane po vložbi kapic še prazen, je izpolniti s kosci suhega pivnega papirja, ki je peska prost. Pri pošiljatvah na Nemško je treba prazen prostor v posameznih kapicah in med njimi popolnoma izpolniti sè suhim žaganjem ali enako peska prosto tvarino.

(3) Dno in notranjo stran pokrova teh pločevinskih shranek je pokriti s pločo od kosmine ali sukna, notranje stranske stene shranek pa s kartonskim papirjem takó, da je popolnoma nemogoče, da bi se raznosne kapice neposredno dotikale pločevine.

2. (1) Takó napolnjene pločevinske shranke je vsako záse v ovojni papir zaviti takó, da se s tem pokrov shranke tako trdno pritisne na njeno vsebino, da ob potresanju shranke ne bo čuti šuma od rahlo vloženih razpočnih kapic.

(2) Shranke je nato zakleniti v trdno delan lesen zaboj, čegar stene so vsaj 22 *mm* debele, ali pa v močan zaboj iz pločevine, in sicer tako, da bodo odprti čelni konci razpočnih kapic obrnjeni proti pokrovu zaboja in da, kolikor moči, ne bode otlah prostorov med škatlami in pa med temi ter zabojnimi stenami. Samo na obsegu ene ali pa tudi več shranek vsake plasti, najbolje na obojevi steni, je, da bode odpirajoči lože izpraznil zaboj, poskrbeti za tako otlino, da bo s prsti, vtaknjenimi vanjo, lahko prijeto dotično škatlo.

(3) To otlino je tako, kakor nenameravane otlino v zaboji, pomašiti s papirnimi kosci, slamo, senom ali tuljem, ali leseno volno, — a te varnine morajo biti do dobrega suhe; nato se pokrov zaboja, ako je ta iz pločevine, privarí, ako pak je iz lesa, pritrdi z medenimi vijaki ali pa s pocinjenimi lesenimi vijaki, za katere je treba še pred polnitvijo zaboja v pokrovu in zabojevih stenah izvrtati pot.

3. (1) Ta zaboj, katerega pokrov naj vsebino takó tišči doli, da le-ta ne more mahadrati, je potem, ko se je na pokrov prilepilo podučilo, kako odpirati zaboje z razpočnimi kapicami, vložiti s pokrovom k višku v trdno delan vnanji zaboj, kateri se dá zapirati z medenimi ali pa zacinjjenimi lesenimi vijaki ter ima vsaj 25 *mm* debele stene.

(2) Prostor med notranjim in vnanjim zabojem mora znašati vsaj 30 *mm* ter biti izpolnjen sè žaganjem, slamo, tuljem, leseno volno ali ostružki.

4. Ko je pritrjem drugi pokrov, ki naj nepremično doli tišči notranji zaboj, prilepi se isto tako na ta vnanji pokrov omenjeno podučilo in pa listič, na katerem se beró posebno razložno besede: „Razpočne kapice — ne prevrniti“.

5. Posamezni zaboj ne smé iméti raznosnih kapic več kakor za 20 kg ter mora imeti dva močna ročaja.

6. Vozni list vsake pošiljatve mora obsegati po pošiljaču in pa po železnici znanem kemiku izdano potrdilo, da se je pazilo predpisov, podanih spredaj pod številko 1. do 5.

Opomnja: Gori omenjeno podučilo, kako odpirati zaboje z razpočnimi kapicami, naj slóve:

„Zaboje z razpočnimi kapicami je odpirati takó, da se najprej iz pokrova vnanjega zaboja z vijaknikom (dletom) potegnjejo vijaki, pri čemer je skrbeti, da se zaboj ne zvrne, ako bi se morebiti odpirajoči premočno opiral na zaboj.“

Potem, ko se je razkril notranji zabojev pokrov, naj se tudi notranji zaboj odpré z enako previdnostjo in na enak način; nato je odstraniti vijaknik (dleto), in pa vijake, ž njim potegnjene iz zabojevih stén. V notranjem zaboju bo videti na obsegu ene ali več v papir zavitih pločevinskih shranek, v katerih so razpočne kapice, v najvišji plasti s papirnimi kosci, slamo, senom ali tuljem pomašeno otlino.

Potem ko se je previdno odvzelo mašilo iz té otlina — tú je treba najbliže ležeče shranke doli tiščati, da se ne iztrgajo z mašilom vred — naj se najprej tako razkrite shranke odstranijo previdno s konci prstov, in potem še le ostale shranke tega sklada po potrebi.

Iz vsake nadaljne plasti pločevinskih shranek je odjemavanje pripraviti in izvršiti prav tako; pri tem bo dobro, poprej previdno odstraniti mašila, ki so v drugih manjših otlinah.

Posamezne pločevinske shranke naj se odpró v stran od zaloge razpočnih kapic, in kosce pivnega papirja, rabljene v izpolnitev otlín v škatlah, odstraniti je prav tako poprej, preden je moči razpočne kapice prijeti s prsti.

Drugo orodje, kakor vijaknik (dleto, „prsna lajna“), se ne smé rabiti pri odpiranju zabojev, in tudi ne smé, kakor tudi ne kake druge rahle (ne pritrjene) kovinske stvari, biti v neposredni bližini; sploh je ravnati z največjo previdnostjo, brez sile, udarca in suvanja“.

b) Električna podkopna vžigala.

1. (1) Električna vžigala s kratkimi žicami ali trdno glavico je zapakovati kvišku postavljena v močnih pločevinskih shrankah, od katerih ne smé nobena imeti več kakor 100 kosov. Shranke je popolnoma izpolniti sè žaganjem ali enakimi tvarinami.

(3) Namesto pločevinskih shranek je moči rabiti tudi škatle iz močnega in togega kartona. Napolnjene shranke je zapakovati v lesen ali močan

pločevinski zaboj in tega zopet v lesen vnanji zaboj. Stena notranjega lesenega zaboja ne sme znašati menj kakor 22 mm, stena vnanjega zaboja pa ne menj kakor 25 mm.

2. Električna vžigala na dolgih žicah iz gutaperče ali na lesenih palicah je združevati v pakete, zvezanih največ 10 kosov vkupe; a noben paket ne smé obsegati več kakor 100 kosov vžigal. Zapalniki morajo, menjaje se, ležati tá na tem, drugi na nasprotnem koncu paketa. Takih paketov je največ pet, katerih je vsak trdno zvezan, zavít v močan papir in z motvozom prevezan, zapakovati v lesen ali močan pločevinski zaboj, katerega je izpolniti sè senom, slamo ali enakimi tvarinami. Ta zaboj je zapakovati v drug lesen vnanji zaboj, katerega stena ne smé biti menj kakor 25 mm močna.

3. V ostalem se zmislooma uporabljajo spredaj stoječa določila pod a) 3.—6.

c) Drgalni zapalniki

se morajo zapakovati takó-le:

1. Konec drgalnikove žice vsakega drgalnega zapalnika je tako prelepiti s papirjem, da sega papir črez uho drgalnikove žice.

2. Največ 50 drgalnih zapalnikov je združiti v snopič. Te snopiče je na koncu glave zapalnikov dejati v leseno volno (volín) in nató v papir, zavihane konce žic drgalnikov pa je najprej položiti v razvezano, nenapolnjeno in na tó v drugo z leseno volno napolnjeno papirnato kapo. Pri tem pa je natančno paziti na tó, da nikedar ne bo mogla lesena volna priti v neposredno dotiko z žicami drgalnikov, ker se s tem zabrani, da bi drgalnikova žica kje obvisela ali se iztrgala, kadar se zapalniki jemljejo iz snopiča ali kadar se jim snema papirnata kapa.

3. Več takó pripravljenih snopičev je vložiti v enovit zaboj, čegar kosmata teža ne smé presežati 20 kg.

4. Otlina v zabojih je izpolniti prav skrbno in gosto s papirnimi odpadki ali leseno volno.

5. Zaboj sam, čegar dolgost se ravná po dolgosti drgalnih zapalnikov, mora imeti v stenah vsaj 22 mm močne deske, ki ne kažejo niti pók niti lukenj od čvršev, in katere je, da se doseže potrebna trdnost, spojití med seboj s kljukami.

6. Na pokrov in stranske stene zaboja je na posled prilepiti fabriško znamenje, obsegajoče znamko obrane.

III.

O d d a j a.

§. 7.

Raznosna vžigala je dovažati na železnico ločena od predmetov, imenovanih v §. 1. pod številko 1., 2. in 6.

§. 8.

(1) Pošiljatve razpočnega blaga so izključene od oddaje in odprave kot brzojavno blago; zglasti jih 24 ur pred oddajo pri železničnem odpravništvu ter tam počakati nadaljnih ukazil za oddajo.

(2) Take pošiljatve se prevzemajo samó o dnevih, katere naj dajejo železnične uprave razglasiti, in pa samo za vlake, ki jih uprave določijo.

(3) Kadar se prevzame kaka pošiljatev v inozemstvo, paziti je kolikor moči na to, da jo bo od mejne postaje moči odpravljati v neposrednem stiku.

§. 9.

(1) Take pošiljatve se smejo v kolodvorske prostore privržati praviloma še le, da se neposredno nalože na železnične vozove, in ne prej kakor dve uri, preden po voznem redu odide vlak, oziroma za ponočne vlake dve uri, preden se sprejemanje sklene.

(2) Vzprejemati pošiljatve na take postaje in železnične kose, na katerih je odpravljanje razpočnih predmetov izključeno (§. 3.), ni dovoljeno. Kadar je kaka pošiljatev namenjena za kako postajo take proge ali takega kosa, po katerem vozijo čisti blagovni vlaki samo po pripustnosti, tedaj mora pošiljatev biti adresovana prejemniku na izhodni postaji te železnice ali proge, kateri mora to pošiljatev iz kolodvorskih prostorov odstraniti brez odloga (§. 37.) in nadalje skrbeti za njeno vnovično oddajo po pripustnosti vlakovega prometa. Samo mokri, tlačeni strelni bombaž se smé na takih kosih, po katerih ne vozijo čisti blagovni vlaki, odpravljati z vlaki mešanci.

§. 10.

Kar se tiče donajanja posebnih dokazil pri oddaji razpočnega blaga, o tem veljajo ta-le določila:

1. Pošiljatve črnega smodnika (strelnega smodnika in raznosnega smodnika) in pa drugih strelil (§. 1., številka 1.) morajo tako

v prometu po državnem ozemlju, kakor ob uvozu, izvozu in prevozu v zmislu ukaza z dné 11. februarja 1860. l. (Drž. zak. št. 39.) biti opremljene s strelivnimi spremnicami, a uporabljajoč po §§. 3., 4 in 6. navedenega ukaza pripuščena olajšila.

2. (1) Pri pošiljativah dopuščenih raznesil (§. 1., številka 2.), katere oddaja narejnik ali koncesionirani prodajalec v neporušeni izvorni zapori, namešča spremnico odtisek ministerstvenega dovolila za prevoz.

(2) Pošiljatve raznesil, katere naj se uvažajo v ozemlje, zastopano v državnem zboru, ali katere naj se skozi nje prevažajo ali iz njega izvažajo, morajo imeti spremnice, katerih izdajo je iskati pri ministerstvu za notranje reči.

(3) Pri vseh drugih pošiljativah velja za spremnico po pošiljaču izdani vozni list, katerega pak mora ne podstavi dokazane pravice do prejemanja potrditi politično okrajno oblastvo, v policijskem okrožju dunajskem, praškem, levovskem, krakovskem in tržaškem pak cesarsko policijsko oblastvo.

(4) Vozni listi, katere izdá kako oblastvo, ne potrebujejo tega potrdila.

3. Tudi o patronah za ročno strelno orožje in o drugačnem strelivu (§. 1., številka 3.) veljajo gledé dodavanja strelivnih spremnic tako v prometu po državnem ozemlju, kakor ob uvozu, izvozu in prevozu določila ukaza z dné 11. februarja 1860. l. (Drž. zak. št. 39.), a uporabljajoč po §§. 3. in 4. imenovanega ukaza pripuščena olajšila.

4. (1) Pri ognjarskih predmetih (§. 1. številka 4.) je takó v prometu po državnem ozemlju, kakor ob uvozu, izvozu in prevozu donesti v §. 1. zakona z dné 27. maja 1885. l. (Drž. zak. št. 134.) zahtevano dovolilo oblastva.

(2) Samó gledé obrtoma narejenih ognjarskih predmetov za veselice ni treba, ako se dokaže obrtovno narejanje, po §. 3., točki 4. ukaza z dné 4. avgusta 1885. l. (Drž. zak. št. 135.) donášati posebnega dokazila o dovolilu, da se smejo spraviti v promet.

5. Za vžigalne vrvce (§. 1., številka 5.) ni treba posebnega dokazila, da jih je oblastvo dovolilo spraviti v promet.

6. Nitroceluloze (§. 1., številka 6.).

b) Pošiljatve strelnega bombaža, in pa patron iz tlačenege strelnega bombaža s parafinovo povlako morajo tako v prometu po državnem ozemlju, kakor ob uvozu, izvozu in

prevozu biti po ukazu z dné 11. februarja 1860. l. (Drž. zak. št. 39.) opremljene sè strelívnimi spremnicami, a uporabljajoč po §§. 3. in 4. navedenega ukaza pripuščena olajšila.

b) Za kolodijevo volno je tako v prometu po državnem ozemlju, kakor ob uvozu, izvozu in prevozu donašati v §. 1. zakona z dné 27. maja 1885. l. (Drž. zak. št. 134.) zahtevano dovolilo oblastva. Od tega določila se je po §. 3., točki 5. ukaza z dné 4. avgusta 1885. l. (Drž. zak. št. 135.) dovolila izjema samó za prejetje v obrtne namene (izvzemši uporabo v raznosni tehniki) in pa v zdravilne namene; toda v takih izjemnih slučajih naj organi železnice zahtevajo, da se donese kako dokazilo o prejetju imenovanega predmeta v obrtne, oziroma v zdravilne namene.

c) Za piropapir naj se uporabljajo določila, ki po zgoranji točki 4. veljajo za ognjarske predmete za veselice.

7. Raznosna vžigala (§. 1., številka 7.).

a) Pri pošiljanju raznosnih kopic (raznosnih vžigalnih kopic) je zastran dodavanja strelívnih spremnic paziti na določila v ukazu z dné 11. februarja 1860. l. (Drž. zak. št. 39.), a uporabljajoč po §§. 3. in 4. navedenega ukaza pripuščena olajšila gledé imenovanih predmetov, in to v prometu po državnem ozemlju in pa ob uvozu, izvozu in prevozu.

b) Za podkopna vžigala, ki se spravljajo v delovanje z elektriko ali z drganjem, treba je v prometu po ozemlju, v katerem veljá zakon z dné 27. maja 1885. l. (Drž. zak. št. 134.), in pa ob uvozu v to ozemlje po §. 1. navedenega zakona donašati dovolilo oblastva.

§. 11.

(1) Vozni listi ne smejo obsegati nobenih drugih predmetov. V njih obseženo oznamenilo predmeta je podčrtati z rudečo tinto. Vozni listi morajo poleg števila, vrste, znamenja in številke posod obsegati tudi kosmato težo vsake posode ter se morajo za črni smodnik (strelni in raznosni smodnik) in drugačna strelila, za dopuščena raznesila in za nitroceluloze izdajati posebe.

(2) Taki vozni listi ne smejo imeti oznamenila „Naj ostane na kolodvoru“.

§. 12.

Voznino je plačati pri oddaji. Tudi je moči od pošiljačev zahtevati primerno varščino, katera bodi v založbo tistih stroškov, ki nastanejo pri ovirah prejema ali prevoza (§. 37.).

§. 13.

S povzetkom obremenjene pošiljatve so izključene od prevoza. Tudi ni dovoljeno izrecilo o koristi, združeni s pravočasno izročbo.

§. 14.

Pošiljatve preparatov, ki so zavezani državnemu samotrštvu, in pa predmetov, ki imajo take preparate v sebi, morajo ob uvozu in prevozu biti obložene z dovolilom samotrštvenega oblastva, predpisanim po §. 19. redú o colu in državnem samotrštvu.

§. 15.

(1) V preiskavo namenjene, a v prevoz po železnicah ne pripuščene razpočne predmete v množinah pod 0.5 kg je prevzemati v prevoz, ako se pošiljatev oddá po kakem oblastvu ali po njegovem naročilu.

(2) Pošiljač se mora pri oddaji izkazati z naročilom oblastva, katero naj obsega tudi določila o načinu pakovanja. Naročilo oblastva je priložiti voznemu listu v izvirniku ali pa v poverjenem prepisu.

IV.

V o z í l a.

§. 16.

(1) V odpravo se smejo rabiti samó pokriti vozovi za blago s prožnimi priredi za sunec in poteg, s trdnim, varnim ostrejšem, trdnim obojem in dobro zapirajočimi durmi.

(2) Vozovi za blago, v katerih štrlijo znotraj železni žreblji, vijaki, matice itd., se smejo uporabljati za odpravo samo tedaj, kadar štrleče sestavine železa niso ostre ter se primerno pokrijejo.

(3) Duri takih voz in okna, ako bi jih kaj bilo, je imeti zaprta in zamašena. Papir se zato ne smé rabiti.

§. 17.

(1) Za nakladanje razpočnega blaga praviloma ni rabiti voz zavornikov.

(2) Ako se morajo vendar le rabiti vozovi zavorniki, ne smejo se njih zavori zavirati, in zatoorej se na teh vozovih tudi ne smé nastaviti noben organ od vlakovega spremljevalstva.

(3) Za take prevoze se ne smejo uporabljati niti vozovi, katerim so se osnice še le pred kratkim časom obnovile, niti ne taki, ki v kratkem dospó zastran pregleda v delavnico.

§. 18.

Na mazanje vozov, naloženih z razpočnim blagom, treba je imeti posebno pažnjo.

V.

Nakladanje.

§. 19.

(1) Razpočno blago naj se, ako le mogoče, ne naklada iz blagovnih hranišč, ampak samó na kolikor moči v strani ležečih kolovozih na prostem. Nevdeležene osebe je treba odpoditi.

(2) Z razpočnim blagom napolnjene posode se ne smejo prevračati, valiti ali riniti, tudi ne vrteti okoli istega oporišča na tleh, mariveč se morajo z največjo previdnostjo nositi in sosebno varovati suvanja.

(3) Nakladanje, razkladanje in prekladanje tovorcev naj se kolikor moči opravlja o belem dnevu, v temi pak samó, ako se uporabljajo varnostne ali pa take svetilnice, katerih steklene stene so z mrežo iz žice zavarovane proti razbitvi.

(4) Tobak kaditi v bližini takih tovorcev je vsakakor prepovedano.

(5) Kadar se kaka lokomotiva mimo pelje (§. 31.), morajo biti vrata v voz zaprta in deli pošiljatve, ki so še zunaj železniškega voza, morajo se varno proti ognju pokriti s pogrinalom in nakladanje prekiniti.

§. 20.

Shranke (zaboje, bečve) je treba v železniških vozovih vlagati tako trdnó, da so varne pred drganjem, stresanjem, suvanjem, prevračanjem ali padanjem s kake više leže. Sosebno se bečve ne smejo postavljati kvišku, ampak morajo se polagati, nakladati paralelno s podolžno stranjo voza in z lesenimi podstavami (tapami) pod odejami obvarovati vsakoršnega takanja.

§. 21.

Vozovi se smejo naložiti samó do dvéh tretjin nakladne teže. Tudi se ne sme položiti več kakor troje plasti.

§. 22.

Samó množine do 1000 kg največ se smejo naložiti vkupe z drugim blagom in to tudi samo tedaj, kadar to blago ni lahko zapalno in se naj ne razklada prej kakor razpočno blago.

§. 23.

(1) Prepovedano je, spravljati v vozove, naložene z dopuščenimi raznesili ali nitrocelulozo, obenem tudi črni smodnik (strelni in raznosni smodnik) in pa druga strelila, patrone za ročno strelno orožje in drugačno strelivo, ognjarske predmete, vžigalne vrvce ali vžigala.

(2) Raznosna vžigala je nakladati tudi ločeno od črnega smodnika (strelnega in raznosnega smodnika) in pa drugačnih strelil.

§. 24.

Na vozove je prilepiti lističe, ki nosijo v modrem tisku oznamenilo „Razpočno blago“.

VI.

Razredba vlakov.

§. 25.

Razpočno blago je popolnoma izključeno od prevoza z vlaki, v katerih se prevažajo ljudje.

§. 26.

(1) Z razpočnim blagom naložene železnične vozove je praviloma uvrščevati v zadnjo polovico vlaka, vsakakor pa takó, da za njimi prihajajo vsaj še trije prazni ali s takimi predmeti naloženi pokriti vozovi, ki se ne vžgó z lahka; dotične vozove je med seboj in pa sè sprednjimi in zadnjimi vozovi trdno spojiti. Za vozovi, v katerih ni naloženo razpočnega blaga v množinah več kakor za 25 kg čiste teže, ni treba uvrščevati posebnih voz v njih varstvo.

(2) Z dopuščenimi raznesili naloženi vozovi se sploh ne smejo uvrščati v neposredni zvezi z drugimi vozovi, ki vozijo razpočne ali zastran ognja nevarne predmete.

§. 27.

(1) Ako se z razpočnin blagom naloženi vozovi ne dadó uvrstiti v zadnji polovici vlaka, ali ako so taki vozovi že vlak zá-se, treba je ne le na njih koncu, ampak tudi za lokomotivo pripreči po tri varnostne vozove, kakor so zgoraj omenjeni (§. 26.).

(2) Za promet po dovlačnicah naj se zmislooma uporablja določilo §. 30., odstavek 2.

§. 28.

Z enim vlakom se ne smé voziti več kakor 30.000 *kg* dopuščenih raznesil.

VII.

Opreznosti na kolodvorih in med vožnjo.

§. 29.

(1) Z razpočnim blagom naložene vozove je na postajah ustavljati kolikor mogoče daleč od poslopjij za vzprejemanje in stanovanje, od hranišč in kurilnic in ako le gre, samó na takih stranskih kolovozih, da celó tedaj, kadar bi gibnice bile slabo postavljene, ni mogoče, da bi na nje trčili premikajoči se vlaki.

(2) Poleg tega jih je treba imeti v zanesljivi pažnji.

§. 30.

(1) Premikanje takih voz se ne smé opravljati takó, da se spusté v tek, in naj se ne opravlja z lokomotivami. Kadar jih je treba vpreči, naj se jako previdno primaknejo v vlak.

(2) Ako bi pa izjemoma bilo treba premikati jih z lokomotivo, treba je med lokomotivo in med voz z razpočnim blagom, katerega je premakniti, uvrstiti drug voz.

§. 31.

(1) Kuriti lokomotive, izpuščati sopar iz njih ali čistiti jih tam blizu, kjer se nakladajo ali kjer so z razpočnim blagom že naloženi vozovi, smé se samó v skrajnji sili. Tudi je na postajah kolikor moči opuščati, da lokomotive blizu vozijo mimo ali se tam ustavljajo.

(2) V vozovih ali pri vozovih, naloženih z razpočnim blagom, ne smé se kaditi.

§. 32.

Na vmes ležečih postajah je treba tam, kjer to dopušča pomudek, skrbno preiskati kakovost in zaporo z razpočnim blagom naloženih voz in pa njih

zaprego, in železnične uprave naj skrbé zató, da se kolikor moči zabrani vsak nepotreben, voznemu črtežu ne ustrezajoč daljši pomudek na takih postajah in sploh vse, kar bi vtegnilo nevarno biti.

§. 33.

Razpočno blagó se smé medpotoma v druge železnične vozove prekladati samó, kakor je to neogibno treba. Za tó naj se železnične uprave dome-nijo, da se take pošiljate v istem vozu vozijo od oddajališča do namembne postaje.

§. 34.

(1) Da prihaja pošiljatev razpočnega blaga, teška nad 150 *kg*, to naj prejemni postaji po telegrafu naznani poslednja prehodna postaja, oziroma oddajna postaja, ako je v področju iste železnične uprave.

(2) Razen tega naj prejemniku pošiljatev dopuščenih raznesil ali raznosnih vžigal oddajna postaja na stroške pošiljača po telegrafu naznani, da se je taka pošiljatev odpeljala.

VIII.

Izročevanje.

§. 35.

Na namembno postajo došle pošiljatev razpočnega blaga je pri ti priči priznati adresatu po slu ali po telegrafu, in ta jih je dolžen prevzeti brez odloga.

§. 36.

(1) Razpočno blago se razklada iz železničnih voz, ako ti ostanejo na postaji, kolikor moči še le ob prejemu, in gledé mesta, na katerem naj se to godí, kakor tudi gledé opreznosti, ki jih je pri tem paziti, veljajo določila, ki so merodajna za nakladanje (§. 19.).

(2) Kadar se kaka pošiljatev mora deti iz voza pred neposrednim prejemom, tedaj naj se blago položí na varnem mestu, obvarovano proti mokroti in ognju, in naj se čuva.

§. 37.

(1) Ako se pošiljatev razpočnega blaga ne prevzamejo, ravnati je takó-le:

- a) Pošiljatve dopuščenih raznesil in raznosnih vžgal, katerih (tudi ob nedeljah in praznikih) adresat ne prevzame po prejetem priznanilu v bližnjih šestih urah, padajočih v čas odprave, oddati je po poprejšnji zglasitvi, da se čem prej odstranijo iz kolodvorskih prostorov, in sicer v mestih s svojim ustanovilom varnostnemu oblastvu, v drugačnih mestih pa c. k. okrajnemu glavarstvu in, kjer bi to ne bilo mogoče, poveljstvu bližnje žandaremske postaje, da se tam ž njimi postopa nadalje.
- b) Pošiljatve drugačnega razpočnega blaga, katere se ne prevzamejo v 24 urah po priznanilu, treba je pošiljaču vrniti na njegove stroške, ali pa je ž njimi postopati, kakor je povedano v točki a), ako se to blago, ker ni primerne vlaka, ne bi moglo vrniti v treh dneh, računčč od časa, ko je došlo na namembno postajo. Razen tega imajo železnične uprave pravico, da za take pošiljatve pobirajo po preteku zgoraj omenjenih 24 ur zvišano skladarino.
- (2) Ob ovirah prevoza ima železnica pravico, postopati v zmislu odstavka 1., toda ne zaračunajoč višje skladarine.

IX.

Kazenska določila.

§. 38.

- (1) Kedor z neresnično ali nenatančno napovedbo oddaja v prevoz razpočno blago, ali kedor zanemarja varnostne naredbe, ki so kot pogoj pred-

pisane za njega vzprejem, ali kedor take predmete, po oblastvu ne pripuščene v prevažanje po železnicah, védoma oddá, mora — ne gledé na to, da je doplačati kak razložek v voznini in povrniti nastalo škodo, in pa ne gledé na kazni, ki jih pišejo določila kazenskega zakona in policije — tudi kadar bi ne nastala nobena škoda, plačati za vsak kilogram kosmate teže vse pošiljatve 6 gl. priklade k voznini, kateri zapade po oddaji sami.

- (2) Priklade k voznini je moči pobrati od pošiljača ali pa od prejemnika blaga.

Končna določila.

§. 39.

- (1) Ta ukaz stopi v moč s 1. dném septembra 1893. l.

- (2) Ž njim se razveljavlja z dotičnimi dodatki vred ukaz z dné 1. julija 1880. l. (Drž. zak. št. 79.) o vredbi prevažanja razpočnega blaga po železnici.

§. 40.

Kraljevo-ogerski trgovinski minister, s katerim sem se o tem dogovarjal, izdá ob enem isto naredbo za železnice po deželah ogerske krone.

Bacquehem s. r.

